

Záchrana bohatých a vlivných

Texty na tento týden

Da 4; 2Kr 5,1–19; J 3,1–12; J 7,43–52; Mt 19,16–22; J 19,38–42

Základní verš

„Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět?“ (Mt 16,26)

Bible byla napsána již před mnoha staletími, ale přesto je zjevením Boží pravdy i pro náš svět. Mezi mnoha pravdami, které v ní nacházíme, je i ta o podstatě lidské přirozenosti. Všichni lidé jsou hříšní a potřebují Boží milost. Platilo to v Judsku v prvním století a platí to i v Evropě ve dvacátém prvním století.

Týká se to i bohatých a vlivných. Bohatí a mocní z biblických dob se nelišili od těch, kdo mají moc a bohatství dnes. Společnou mají zejména honbu za penězi, slávou a mocí. Často (ačkoli ne vždy) se to děje na úkor slabých a zranitelných. Bůh se však stará o spásu bohatých a mocných stejně, jako mu záleží na záchraně bezmocných a chudých. Písmo přináší několik poutavých příkladů biblických postav, které měly moc, bohatství nebo obojí, a přesto se díky Božím působení staly požehnáním pro národy. Mezi takové lidi můžeme zařadit například Abrahama, Izáka, Jóba, Šalomouna nebo Josefa.

Tento týden se budeme zabývat Božím plánem na oslovení a záchranu bohatých a mocných. Podíváme se společně na to, jak Bůh oslovil některé z těchto lidí. Budeme uvažovat také o tom, jak Bůh připravuje i nás, abychom se stali svědky pro tuto skupinu lidí.

Osnova lekce

Při studiu této lekce se postupně zaměříme na biblické postavy „z vyšší společnosti“, v jejichž životech se prokázalo, že i na nich Bohu záleží a že udělal vše i pro jejich záchranu. Na těchto příkladech budeme hledat inspiraci pro plnění misijního poslání v dnešní době.

- Da 4,31–34: Nebúkadnesar (neděle)
- 2Kr 5,17–19: Naamán (pondělí)
- J 3,1–5: Nikodém (úterý)
- Mt 19,16–22: Bohatý mladý muž (středa)
- Mt 27,57–60: Josef z Arimatie a Nikodém (čtvrtek)

NEBÚKADNESAR

³¹Když uplynuly ty dny, pozdvihl jsem já, Nebúkadnesar, své oči k nebi a rozum se mi vrátil. Dobrořečil jsem Nejvyššímu a chválil jsem a velebil Věčně živého, neboť jeho vladařská moc je věčná, jeho království po všechna pokolení. ³²Všichni obyvatelé země jsou považováni za nic. Podle své vůle nakládá s nebeským vojskem i s obyvateli země. Není, kdo by mohl zabraňovat jeho ruce a ptát se ho: „Co to děláš?“ ³³Tou dobou se mi vrátil rozum a ke slávě mého království mi opět byla vrácena má důstojnost a lesk. Moje královská rada a hodnostáři mě vyhledali, opět jsem byl dosazen do svého království a byla mi přidána mimořádná velikost. ³⁴Nyní tedy já, Nebúkadnesar, chválím, vyvyšuji a velebím Krále nebes. Všechno jeho dílo je pravda, jeho cesty právo. Ty, kteří si vedou pyšně, má moc ponížít. (Da 4,31–34)

Osobní studium

Jako adventisté sedmého dne věříme v to, co je v teologii někdy označováno jako „neomezené smíření“. To znamená, že na rozdíl od některých jiných křesťanů věříme, že Kristova smrt byla určena jako záchrana pro celé lidstvo, nejen pro vyvolenou skupinu těch, které Bůh předurčil ke spasení. Protože Bůh „chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu“ (1Tm 2,3,4), Ježíš se obětoval „za naše hříchy, a nejenom za naše, ale za hříchy celého světa“ (1J 2,2). Proto si nás Bůh v něm „již před stvořením světa vyvolil“ (Ef 1,4). To neznamená, že se pro Krista automaticky každý rozhodne. Bible však prostřednictvím mnoha příběhů ukazuje, že k Bohu přicházejí nejruznější lidé.

V knize Daniel si přečti 4. kapitolu. Jak se dozvěděl o spasení jeden z nejmocnějších lidí tehdejšího světa? Co se z toho dovídáme o podstatě spasení?

Pozoruhodným biblickým příkladem způsobu, jakým Bůh může oslovit mocné, je při-

běh o králi Nebúkadnesarovi. Bůh nad ním vynesl svůj soud podobně jako nad některými izraelskými králi (viz například 2Pa 32,25,26; 1Kr 14,21–31 a 1S 28). Biblická zpráva o Nebúkadnesarovi, který se vzpamatoval a uznal Boha jako Stvořitele, ukazuje, že Bohu záleží na bohatých a mocných stejně jako na slabých a potřebných. Na konci kapitoly nejmocnější muž na zemi prohlásil: „Nyní tedy já, Nebúkadnesar, chválím, vyvyšuji a velebím Krále nebes. Všechno jeho dílo je pravda, jeho cesty právo. Ty, kteří si vedou pyšně, má moc ponížít“ (Da 4,37). Kéž by všichni bohatí, mocní a vlivní lidé pochopili tuto pravdu!

Co se můžeme z tohoto příběhu naučit? (1) Bůh používá opravdově věřící, jakým byl například Daniel, aby oslovili i vlivné lidi. (2) Bůh může přímo zasahovat do procesu vydávání svědectví, aby jej mohli poznat všichni. Bůh ponížil Nebúkadnesara pro jeho pýchu a aroganci. Byl to velmi dramatický příběh, ale existuje mnoho dalších způsobů, jak mohou být bohatí, mocní a povýšení lidé poníženi.

Aplikace

Možná nepatříš mezi ty, které svět považuje za bohaté a mocné. Hrozí i tobě, že se staneš namyšleným podobně jako král Nebúkadnesar? Na co si musí dát v této souvislosti pozor každý následovník Krista? Proč můžeme mít k pýše a samospravedlnosti blíže, než si myslíme?

NAAMÁN

¹⁷Potom Naamán řekl: „Tedy nic? Kéž je tvému služebníku dáno tolik prsti, kolik unese pár mezků, neboť tvůj služebník už nebude připravovat zápalné oběti ani obětní hody jiným bohům než Hospodinu.“¹⁸Toliko v této věci ať Hospodin tvému služebníku odpustí: Když můj pán vstupuje do domu Rimónova, aby se tam klaněl, a opírá se o mou ruku, i já se v Rimónově domě skláním. Když se tedy v Rimónově domě budu sklánět, ať Hospodin tvému služebníku tuto věc odpustí!“¹⁹On mu řekl: „Jdi v pokoji.“... (2Kr 5,17–19)

Osobní studium

Kristus zemřel za všechny, bez ohledu na jejich původ, bohatství, etnickou příslušnost nebo postavení. Bůh k sobě neustále přitahuje celé lidstvo, včetně jednotlivců patřících mezi mocné tohoto světa (viz AA 416; PN 239).

Uvažuj o textu 2Kr 5,1–19. Co se můžeme naučit z tohoto příběhu o snaze přivést lidi k Bohu?

Po svém zázračném uzdravení Naamán vyslovil dvě neobvyklé žádosti (2Kr 5,17–19). Nejprve požádal proroka, aby mohl odvézt z Izraele do Sýrie tolik hlíny, kolik unese pár mezků. Na této půdě chtěl uctívat živého Boha. Říká: „... neboť tvůj služebník už nebude připravovat zápalné oběti ani obětní hody jiným bohům než Hospodinu“ (2Kr 5,17). Přestože Naamán nyní zjevně věřil v jediného pravého Boha, jeho první žádost ukazuje, že jeho myšlení bylo stále pod vlivem pohanství. Syrský velitel považoval Boha Izraele za božstvo, které je třeba uctívat na půdě, jež pochází ze země původu božstva. Ačkoli Naamán uznal skutečnost, že kromě Pána Izraele není Boha, zcela se nezbavil představy, že Bůh je nějakým konkrétním způsobem spojen s izraelskou zemí. Proto ve své vlastní zemi toužil uctívat Boha „na izraelské půdě“.

Naamánova druhá prosba odhaluje jeho víru a upřímnost. I když se rozhodl sloužit pouze nebeskému Bohu, uvědomil si, že uskutečnit takové rozhodnutí v jeho vlastní zemi, plné modloslužby, nebude snadné. Navíc syrský král stále uctíval boha Rimóna a ve svém postavení měl Naamán sloužit jako králův doprovod. Naamán sice neměl v úmyslu vzdát se svých povinností vůči svému pozemskému králi, ale nechtěl, aby si kdokoli myslel, že se sám klaní Rimónovi. Když Naamán předal své srdce Hospodinu, nechtěl dělat žádné ústupky modlářství uctíváním pohanského boha. Záleželo mu i na tom, aby Eliáša rozuměl jeho pohnutkám.

Eliša odpověděl Naamánovi na jeho prosbu slovy: „Jdi v pokoji“ (2Kr 5,19). „Tato slova nesmí být považována za vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu s Naamánovou žádostí. Měl odejít v klidu, ne v pochybnostech nebo nejistotě. Bůh byl k němu laskavý a on měl najít štěstí a pokoj ve svém poznání a uctívání Boha. Naamán byl obráceným člověkem, mužem s citlivým svědomím, který může růst v síle a moudrosti, bude-li se držet své nově získané víry. Bůh vede nové obrácené krok za krokem a zná vhodnou chvíli, ve které je třeba člověka vyzvat ke změně. Tuto zásadu by měli mít vždy na paměti ti, kteří usilují o spasení lidí.“ (2BC 878)

Aplikace

Jaké ponaučení bychom si měli vzít z tohoto příběhu? Proč je důležité netlačít na lidi pocházející z jiného prostředí, aby ve svém životě učinili okamžitě všechny radikální změny?

SVĚDECTVÍ VZDĚLANÝM: NIKODÉM

¹Mezi farizeji byl člověk jménem Nikodém, člen židovské rady. ²Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ ³Ježíš mu odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ ⁴Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když je už starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“ ⁵Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.“ (J 3,1–5)

Osobní studium

Nikodém byl vzdělaný a vlivný. Bible ho popisuje jako člena židovské rady (J 3,1) a Ježíš o něm mluvil jako o učiteli Izraele (J 3,10). Dobře rozuměl Písmu a měl duchovní hlad po Hospodinu. Z lidského hlediska mohl vypadat jako věrný Boží následovník. Dodržoval všechna přikázání a mezi židy byl uznávanou autoritou, byl mocný a bohatý. Jeho situaci mnozí chápali jako znamení Božího požehnání. Ukázalo se však, že to, jak se vše jevilo na první pohled skvělé, bylo ve skutečnosti jen zdání.

Přečti si text J 3,1–12. Co tento příběh prozrazuje o Nikodémových duchovních potřebách, které Ježíš hned rozpoznal a pojmenoval?

Když Nikodém přišel k Ježíši, snažil se zachovat vnější vážnost. Bůh však viděl

do jeho srdce. Podobně Bůh zná srdce a potřeby všech bohatých a vlivných lidí, bez ohledu na jejich původ. Nikodém přišel k Ježíši, protože ho Ježíšovo učení usvědčilo. Pýcha mu sice bránila otevřeně vyznat Ježíše Krista jako Pána, ale noční setkání s Učitelem ho již navždy změnilo. A přestože nabyl přesvědčení, že Ježíše poslal Bůh, bránil se otevřeně přiznat, že je Kristovým následovníkem.

Přečti si texty J 7,43–52 a J 19,39. Co tyto verše říkají o vztahu Nikodéma k Ježíši?

Můžeme vidět, že Ježíš měl na Nikodéma velký vliv. Snažil se chránit Ježíše, dokud ještě žil, a po ukřižování se ho snažil uctít. Není pochyb o tom, že Ježíš zasáhl Nikodémovo srdce. I Nikodém totiž, navzdory svému postavení a obdivuhodným vědomostem, velmi potřeboval Spasitele – ostatně jako my všichni.

Aplikace

Proč si musíme dávat pozor na to, aby nás přesvědčení o tom, že „máme pravdu“ (poznali jsme, co říká Bible), nechtylo do pasti, že pouhé poznání této pravdy stačí k naší záchraně? Proč znalost pravdy nebo informace o tom, co je správné, na záchranu nestačí?

SVĚDECTVÍ BOHATÝM

¹⁶A hle, kdosi k němu přišel a zeptal se ho: „Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?“ ¹⁷On mu řekl: „Proč se mě ptáš na dobré? Jediný je dobrý! A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ ¹⁸Otázal se ho: „Která?“ Ježíš odpověděl: „Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, krivě svědčit, ¹⁹cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe.“ ²⁰Mladík mu řekl: „To jsem všechno dodržoval! Co mi ještě schází?“ ²¹Ježíš mu odpověděl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.“ ²²Když mladík uslyšel to slovo, smuten odešel, neboť měl mnoho majetku. (Mt 19,16–22)

Osobní studium

Jaké poučení si můžeme vzít z úvodního příběhu (Mt 19,16–22)? Co mohlo vést k tomu, že se bohatý mladík rozhodl – alespoň pro daný okamžik a na rozdíl od Nikodéma – Ježíše nepřijmout?

Ježíšův rozhovor s bohatým mladíkem ukazuje, jak nebezpečné může být vábení bohatství. Ježíš učedníkům řekl: „snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království“ (Mt 19,24). To samozřejmě neznamená, že bohatí nemohou být spaseni. Pokud si však tito lidé nedají pozor, bohatství jim opravdu může být překážkou.

Bohaté a chudé nakonec čeká stejný osud – hrob. Z toho vyplývá, že bohatí potřebují spasení stejně naléhavě jako kdokoli jiný. Za peníze lze koupit cokoliv, ale nedá se

jimi zaplatit výjimka ze smrti. Tato výjimka přichází jen jako dar, který Ježíš nabízí zdarma každému, kdo o to s vírou poprosí. „Ježíš jí řekl: ‚Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít‘“ (J 11,25).

Přečti si text L 19,1–10. V čem je mezi dnešními příběhy největší rozdíl?

Zacheus odpověděl na Ježíšova slova jinak než mladík v prvním příběhu. Všimněme si, že Ježíš neřekl Zacheovi – na rozdíl od výzvy adresované bohatému mladému muži –, aby prodal, co má, a rozdal to chudým. Ježíš musel vědět, jak moc je pro bohatého mladíka důležitý jeho majetek. A přestože nevíme, o čem všem mluvil Ježíš v Zacheově domě, bohatého výběrčího daní Spasitelova slova očividně přivedla k rozhodnutí udělat ve svém životě důležité změny, z nichž část se týkala i jeho bohatství.

Aplikace

„Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět“ (Mt 16,26)? Proč jsou Ježíšova slova tak důležitá?

SVĚDECTVÍ VLIVNÝM

⁵⁷Když nastal večer, přišel zámožný člověk z Arimatie, jménem Josef, který také patřil k Ježíšovým učedníkům. ⁵⁸Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Pilát přikázal, aby mu je dali. ⁵⁹Josef tělo přijal, zavinul je do čistého plátna ⁶⁰a položil je do svého nového hrobu, který měl vytesán ve skále; ke vchodu do hrobu přivalil veliký kámen a odešel. (Mt 27,57–60)

Osobní studium

Ježíš se uměl spřátelit i s lidmi, kteří měli velký vliv. Mnozí z nich ho obdivovali a respektovali, jiní jím však opovrhovali. Vlivní lidé, kteří podle Písma přišli za Ježíšem hledat u něj pomoc, velmi jasně vnímali, že tomuto potulnému Učíteli na nich záleží. Někteří bohatí a vlivní nepřišli za Ježíšem hned a navíc veřejně. Raději vyčkávali na vhodnou příležitost a ujištění, že Ježíš je skutečně Boží Syn. Tak tomu bylo i v případě Nikodéma a Josefa z Arimatie.

Uvažuj o úvodním textu (Mt 27,57–60; viz také Mk 15,42–46; L 23,50–53 a J 19,38–42). Jak se zachoval muž, který se zjevně nechal ovlivnit a inspirovat Ježíšovým učením?

Doposud se v Písmu o Josefovi z Arimatie neřeklo nic. A najednou, téměř z ničeho nic, se objeví tento bohatý a vlivný člověk a jeho prostřednictvím se naplní proroctví. Bůh si používá k uskutečnění svých záměrů i majetné a mocné lidi. Bylo tomu tak v mi-

nulosti a je tomu tak i nyní. Proto musíme zaměřit své misijní úsilí i na ně.

Kde ale začít? Ve snaze navázat přátelství s bohatými či vlivnými můžeme narazit na mnoho překážek. Obecně je lepší na takové lidi netlačit, nenutit je do ničeho. Nechme jim čas a prostor. Když budou chtít, sami nás vyhledají. I to byl jeden z Ježíšových postupů. Když byli svědky jeho kázání, uzdravování a Boží moci, ve skrytosti nabyli přesvědčení, že je skutečně Božím Synem.

Mocné a vlivné může z mnoha důvodů inspirovat také nesobecká služba, kterou vidí. Často chtějí být součástí něčeho dobrého, co mění životy lidí. To je jeden ze způsobů, který je přesvědčí, že se může změnit i jejich život. Nesobecká služba umožňuje bohatým a mocným lidem získat to, co potřebují, a nemusí přitom veřejně mluvit o svých potřebách.

Další možností je umožnit bohatým a mocným, aby se podíleli na službě pro různé skupiny lidí.

Aplikace

Přidej do svého seznamu každodenních modliteb člověka, který má nějakou funkci (na jakékoli úrovni), není věřící a je to někdo, s kým by ses mohl někdy setkat.

Výzva

Posli dopis nebo e-mail někomu, kdo má moc – i když je to někdo, koho jsi patrně nikdy nepotkal – a dej této osobě vědět, že se za ni modlíš.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 14. kapitolu „Služba bohatým“ (MH 209–216; ŽNP 107–111) v knize *Život naplněný pokojem*.

Ježíšova láska je stejná k chudým i k bohatým a vlivným lidem na celém světě. Zemřel za vládce i za chudé, vznešené i obyčejné. Ježíš znal nejúčinnější způsob, jak zasáhnout jejich srdce. Varoval nás, že „snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království“ (Mk 10,25). Tento týden jsme byli vyzváni, abychom evangeliem Ježíše Krista oslovili i vlivné a bohaté jednotlivce. Potřebují spasení stejně jako každý jiný, i když si to žel nemusí uvědomovat. Myslí si totiž, že jejich bohatství jim nabízí dostatek „bezpečí“.

„Řekli jsme toho mnoho o povinnosti, kterou máme vůči chudým, o něž se nikdo nestará. Neměli bychom věnovat pozornost také bohatým, kterých si nikdo nevšímá? Mnozí se na tuto třídu lidí dívají jako na beznadějně případy. [...] Tisíce boháčů se ubírají do hrobu, aniž byli varováni.“ (MH 210; ŽNP 107)

Otázky k rozhovoru

1. *Ježíš prolomil bariéry mezi různými skupinami lidí. Během své pozemské služby sloužil bohatým i chudým. Jak se my jako adventisté stavíme k problematice propastného rozdílu mezi bohatými a chudými, který je tak velmi zakořeněný v celé naší společnosti?*
2. *Ježíš řekl: „U koho bylo zaseto do trní, to je ten, kdo slyší slovo, ale časné starosti a vábivost majetku slovo udusí, a zůstane bez úrody“ (Mt 13,22). Co podle vás Ježíš myslel „vábivostí majetku“? Proč nemusíme být nutně bohatí, aby nás bohatství vedlo ke zlému?*
3. *Ve třídě si projděte otázku položenou na konci úterní lekce o tom, že znát pravdu není totéž jako být jí spasen. V čem je to tak zásadní rozdíl? Pokud nás nemůže zachránit samotné poznání „pravdy“, co nás zachraňuje?*
4. *Uvažujte o dalších důvodech, proč v příběhu bohatý mladík odmítl Ježíše, zatímco Zachheus ho přijal.*